

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z/20/044091
Documentnummer: 207061
Datum: dinsdag 6 oktober 2020
Onderwerp: Septembercirculaire Gemeentefonds 2020
Bijlage(n): -

Geachte Raad,

Inleiding/samenvatting

Op 15 september jl. is de septembercirculaire 2020 van het Gemeentefonds gepubliceerd. De voorliggende informatiebrief voorziet in de informatiebehoefte die de raad heeft om voorafgaand aan de behandeling van de begroting voor 2021 en verder, inzicht te verkrijgen in de meerjarige consequenties voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

De meest omvangrijke gevolgen van de circulaire zijn de coronacompensatie, de bevoorschotting van de verwachte afrekening van het BTW-compensatiefonds over 2020 en de ontwikkeling van de uitkeringsbasis.

Geen bijstelling van de accessen

In het voorjaar zijn VNG en de gemeentefondsbeheerders overeengekomen de accessen voor 2020 en 2021 te bevriezen op het niveau van de Voorjaarsnota van het Rijk, dus zoals in de meicirculaire opgenomen. Dit overigens onder de voorwaarde dat indien er zich grote onverwachte wijzigingen zullen voordoen de fondsbeheerders en VNG in gesprek zullen gaan. Het bevriezen moet gezien worden als onderdeel van het corona-compensatiepakket en geeft rust en stabiliteit. Om deze reden kiezen de fondsbeheerders er nu ook voor om geen bijstellingen van de accessen vanaf 2022 te publiceren. Als argument wordt ook aangevoerd dat het aan het nieuwe kabinet is om in overleg met de mede-overheden te besluiten over hoe in de toekomst met het accres om te gaan. Dit is nieuw: in het verleden (zo ook nog in de recente meicirculaire) waren Tweede Kamer-verkiezingen nooit aanleiding om van accresbijstelling af te zien.

U heeft inmiddels kunnen vernemen dat er op basis van de Miljoenennota al wel herrekende accrescijfers circuleren. Wij hebben er voor gekozen deze niet te verwerken omdat er eenvoudigweg te veel onzekerheden zijn:

- 2022 is nog ver weg. Corona zou er toe kunnen leiden dat ook 2022 wordt bevroren;
- Daarnaast kunnen de gesprekken over de nieuwe normeringsmethodiek een verdere stabilisatie van de accessen tot gevolg krijgen. Overigens wordt ook de besluitvorming over een eventuele nieuwe normeringssystematiek doorgeschoven naar een nieuw kabinet;
- Dan bestaat ook duidelijkheid over de uitkomsten van de herziening van de verdeling van het gemeentefonds. Deze worden verwacht in het najaar met een uitwerking in de december-circulaire. De ramingen voor 2022 en verder zullen ook hiervan weer verandering ondergaan.

De extra uitgaven van het Rijk om de gevolgen van de coronacrisis op te vangen werken niet door in de normeringssystematiek van het gemeentefonds en leiden daarom niet tot een effect op het accres.

Van de circulaire gaat over 2020 een bruto voordeel uit van in totaal € 1.054.000. Deze bijstelling van de raming voor het lopende begrotingsjaar wordt in de najaarsnota over 2020 verwerkt. Voor 2021 is sprake van een bruto voordeel van € 268.000, in 2022 en 2024 bedraagt het bruto voordeel van € 10.000. In 2023 is sprake van een nadeel van € 7.000. Deze ontwikkeling wordt via de structurele doorwerking van de Najaarsnota verwerkt in het meerjarenperspectief van de begroting voor 2021.

In netto termen, na aftrek van nieuwe of bij te ramen budgetten, resteren ten opzichte van de meicirculaire uitkomsten van resp. + € 1.037.000 (2020), + € 230.000 (2021), + € 4.000 (2022), - € 13.000 (2023) en + € 4.000 (2024). Gezien alle onzekerheden die op gemeenten afkomen en die derhalve nog niet in de begroting verwerkt konden worden stellen wij voor de uiteindelijke resultaten niet concreet te bestemmen maar om deze in afwachting van de ontwikkelingen in het begrotingssaldo te laten vallen. Dit geldt ook voor de corona-compensaties die in de Najaarsnota tegenover de in dat kader gedane uitgaven en gemiste opbrengsten gesteld zullen worden.

Gevolgen septembercirculaire 2020

	bedragen * € 1.000, + = voordeel, - = nadeel				
	2020	2021	2022	2023	2024
Stand meicirculaire 2020	29.343	30.018	30.324	30.512	30.773
Uitkeringsfactor, waarvan	130	-19	85	190	277
1 Plafond BTW-compensatiefonds, verwachte onderuitputting	115				
Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)	15	-6	-21	-42	-21
Verlenging decentralisatie-uitkering Bevolkingsdaling 2021		-13			
2 Nominale ontwikkeling in de septembercirculaire 2020			106	233	298
3 Ontwikkeling uitkeringsbasis, waarvan	45	84	13	25	21
a -Gemeentelijke hoeveelheidsverschillen	66	189	225	279	276
b -Ontwikkeling landelijke uitkeringsbasis	-21	-106	-212	-254	-256
Taakmutaties, in totaal	5	-23	290	4	5
Waterschapsverkiezingen	4	4	4	4	5
Handhaving energielabel C kantoren	1				
4 Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Jeugdhulp		-6			
4 Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten Wmo 2015		-22			
5 Jeugdhulp 2022, aanvulling op extra middelen 2019 - 2021			286		
IU/DU/SU, waarvan	18	38	6	6	6
6 Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)	18	32			
7 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)		6	6	6	6
8 Corona steunpakket	873	189			
Eerste tranche	457				
Tweede tranche	416	189			
3 D's in het sociaal domein	24				
9 Participatie (IU); Bonus beschut werken	24				
Stelposten	-40		-384	-233	-298
1 Vrijval onderuitputting BCF	-40				
2 Tegenboeking nominale ontwikkeling			-106	-233	-298
5 Verwachte Jeugdzorg 2022 e.v.			-278		
Totaal verschil	1.054	268	10	-7	10
Stand septembercirculaire 2020	30.397	30.286	30.334	30.505	30.783

Ontwikkelingen uitkeringsfactor

Ad 1. Bevoorschotting afrekening BTW-compensatiefonds over 2020

Het verwachte beroep op het BTW-compensatiefonds bleef in 2020 voor de gemeente per saldo een aanvullende € 75.000 achter bij de inschatting in de septembercirculaire. Daar mee komt de verwachte uitkering op een kleine € 115.000.

Ad 2. Nominale ontwikkeling

Ten opzichte van de meicirculaire is de prijsmutatie BBP in de jaren 2022 t/m 2024 in de septembercirculaire lager. Omdat wij het meerjarenperspectief in constante prijzen presenteren wordt de aftrek van lopende naar constante prijzen kleiner, in onze berekening is dit dus een budgettair voordeel. Het is de tegenhanger van het accres dat normaliter eerst een budgettair

nadeel zou opleveren door de lagere inflatie, ware het niet dat het budgettair nadeel niet zichtbaar wordt omdat het accres kunstmatig gelijk gehouden wordt. Het budgettair voordeel zoals dat nu uit het overzicht blijkt is dus ook kunstmatig en verdwijnt als na 2021 de normeringsmethodiek weer 'aan' gezet wordt, omdat het accres dan alsnog daalt door de lagere inflatie. Om voor dit effect te corrigeren wordt deze post onder de stelposten tegen geboekt.

Ad 3. Ontwikkeling uitkeringsbasis

De ontwikkeling van de gemeentelijke aantallen (6a) wijkt licht positief af van de korting uit hoofde van de landelijke ontwikkelingen onder 6b.

Taakmutaties

Ad 4. Uitvoeringskosten SVB

Voor de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank voor de PGB-trekkingsrechten wordt van de subclusters WMO 2015 en Jeugdhulp in totaal € 28.000 uit het Gemeentefonds genomen.

Ad 5. Jeugdhulp

Voor de periode 2019 t/m 2021 heeft het kabinet de gemeenten voor in totaal € 1 miljard gecompenseerd voor extra groei in de Jeugdzorg. Dit wordt éénmalig verlengd met € 300 mln. in 2022 om de gemeenten tijdig helderheid te geven over de beschikbare middelen voor 2022. Eind van dit jaar worden overigens de resultaten verwacht van het onderzoek naar de structurele behoefte aan extra middelen voor de Jeugdzorg. Deze dienen als inbreng voor de komende kabinetsformatie.

In het meerjarenperspectief is al rekening gehouden met een structureel worden van deze middelen zij het voor een iets lager bedrag. De budgettaire verbetering bedraagt € 8.000 in 2022.

Integratie-, Decentralisatie- en Suppletie-uitkeringen

Ad 6. Brede aanpak dak- en thuisloosheid

De besluitvorming over de verdeling over de gemeenten van de in de meicirculaire aangekondigde middelen voor de aanpak van de dak- en thuisloosheid heeft inmiddels plaatsgevonden.

Ad 7. Versterking omgevingsveiligheidsdiensten

In 2021 t/m 2024 ontvangt de gemeente jaarlijks € 6.000 voor de versterking van de omgevingsveiligheid door het kunnen stellen van lokale prioriteiten.

Ad 8. Corona-steunpakket

De compensaties uit hoofde van de eerste en tweede tranche zijn in de circulaire verwerkt. Het betreft individuele compensatie zoals bijv. voor de noodopvang van kinderen met ouders met cruciale beroepen maar ook van een meer algemeen karakter zoals bijv. het niet doorgaan van de opschalingskortingen in 2020 en 2021. Voor een nadere onderbouwing wordt verwezen naar de Najaarsnota waarin de middelen worden afgezet tegen de tot nu toe gedane en nog verwachte uitgaven.

3 D's in het sociaal domein

Ad 9. Participatie / bonus beschut werken

In 2020 wordt de bonus beschut werken uitgekeerd voor de realisering en de voortzetting van beschutte werkplekken. Dit is de laatste uitbetaling van de bonus die voor de helft bestaat voor die realisering en voortzetting en voor de andere helft uit de verdeling van het beschikbare restant van de bonusregeling.

Stelposten

Ad 1. Vrijval onderuitputting BTW-compensatiefonds

Zie de toelichting hierboven.

Ad 2. Tegenboeking nominale ontwikkeling

Zie toelichting hierboven.

Ad 5. Jeugdzorg 2022

Zie toelichting hierboven.

Compensaties

Het in de eerste tabel berekende bruto effect van de septembercirculaire dient gecorrigeerd te worden voor verschillende beschikbaar te stellen of te korten budgetten die daarmee buiten de algemene middelen blijven.

	bedragen * € 1.000, + = voordeel, - = nadeel	2020	2021	2022	2023	2024
Bruto nadeel (-)/ voordeel (+)		1.054	268	10	-7	10
Compensaties in budgetten						
6 Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)		-18	-32			
7 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)			-6	-6	-6	-6
	Totaal compensatie	-18	-38	-6	-6	-6
Netto nadeel (-)/ voordeel (+)		1.037	230	4	-13	4

Gevolgen voor perspectief Begroting 2021.

Zoals vermeld worden de effecten van de septembercirculaire zowel voor 2020 als voor de jaren daarna integraal financieel verwerkt in de Najaarsnota. In de Najaarsnota zal dan ook het aangepaste begrotingsperspectief voor 2021 en verder worden gepresenteerd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. H.I.P. Opatja,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.